

Warszawa, 19 lutego 2022

Szanowny Pan Prezydent RP
Andrzej Duda

Szanowny Panie Prezydencie,

chcemy wyrazić zaniepokojenie i sprzeciw wobec zmian, które miałyby wprowadzać „USTAWA O ZMIANIE USTAWY – PRAWO OŚWIATOWE ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW”. Nasz protest wywołują przede wszystkim dwie kwestie: rozszerzenie nadzoru kuratorów nad szkołami, wraz ze zmianą praw, obowiązków i wymagań stawianych dyrektorom placówek edukacyjnych oraz ograniczenie wpływu rodziców na życie szkoły.

W przegłosowanej przez Sejm RP ustawie zrezygnowano z obowiązku posiadania przez dyrektora placówki wykształcenia pedagogicznego, czyli bycia nauczycielem (art. 62). Trudno sobie wyobrazić, by dyrektorem szkoły była osoba, która nie zna specyfiki działania w obszarze edukacji i być może słabo ją rozumie. Szczególny niepokój wywołują jednak zmiany związane, z jednej strony, z wpływem kuratorów na obsadzenie stanowisk dyrektorskich, z drugiej zaś, z możliwością właściwie natychmiastowego odwołania dyrektora placówki w dowolnym momencie roku szkolnego. Zmiana podziału głosów w komisji wybierającej dyrektora na korzyść nadzoru pedagogicznego (art. 63) oraz faktyczne przekazanie w ręce kuratora wyboru dyrektora nowo powstałych placówek (w wyborze biorą udział wyłącznie przedstawiciele samorządów – trzy głosy i nadzoru pedagogicznego – pięć głosów) w sposób niezasadzony i niezgodny z dotychczasową praktyką prawną po 1989 roku wzmacniają pozycję władzy centralnej. Dodatkowym dyskomfortem w pełnieniu funkcji dyrektorskiej staje się wprowadzenie możliwości niemal natychmiastowego zawieszania dyrektora i zwalniania go *de facto* przez organ nadzoru pedagogicznego (art. 85 i 55) przy wskazaniu nieokreślonych powodów („W sprawach niecierpiących zwłoki związanych z zagrożeniem bezpieczeństwa uczniów w czasie zajęć organizowanych przez szkołę”). Decyzja taka nie podlega trybowi odwoławczemu.

Kolejną kwestią jest ubezwłasnowolnienie rodziców i pozbawienie ich możliwości decydowania o tym, jakie treści i umiejętności mają uzyskać ich dzieci (art. 86). W dotychczasowej praktyce to rodzice wyrażali pisemną zgodę na udział młodzieży w zajęciach dodatkowych. Teraz będzie potrzebna także zgoda kuratora. To przejaw oczywistego braku zaufania do rodziców, burzenie idei szkoły jako wspólnoty uczniów, rodziców i nauczycieli.

Zaproponowane zmiany, które zmierzają do nadania nadrzędnej roli instancjom zewnętrznym, dalekim od aktualnych i konkretnych potrzeb danej szkoły, w istocie reprezentują interesy owych instancji, a nie szkoły. Uniemożliwiają myślenie w kategoriach osiągniętego drogą debat i negocjacji *consensusu* między różnymi koncepcjami funkcjonowania edukacji, co jest jedynym sposobem uzyskania długofalowych efektów kształcenia. Zaniepokojeni zmianami, które miałyby wprowadzać „Ustawa o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw”, zwracamy się do Pana Prezydenta z prośbą o zawetowanie tej ustawy.

W imieniu Towarzystwa Literackiego im. Adama Mickiewicza

prof. dr hab. Grażyna Borkowska
(Prezes)